

Krav til drifts- og takstforhandlinger 2026

**Norsk Fysioterapeutforbund
20. april 2026**

Innledning

Fysioterapi er en kostnadseffektiv tjeneste som bidrar til forebygging, rehabilitering og redusert sykefravær – og dermed til en bærekraftig helsetjeneste.

Regjeringens Helsepersonellplan 2040 skal lanseres i løpet 2026, og skal ifølge regjeringen inneholde konkrete tiltak for å rekruttere og beholde kompetanse for å sikre nok personell i helsetjenesten.

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) mener Helsepersonellplan 2040 må sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse i fysioterapitjenesten for å møte fremtidens behov.

NFF er den største organisasjonen for fysioterapeuter i Norge. NFFs medlemmer representerer hele bredden i fysioterapifaget, også innen avtalefysioterapi.

I det følgende vil NFF presentere våre krav til takstforhandlingene 2026 innenfor og utenfor rammen, og vi vil grunngi våre vurderinger og prioriteringer.

Avtalefysioterapeutene er viktige i den kommunale helsetjenesten

Blant de selvstendig næringsdrivende fysioterapeutene med kommunal driftsavtale, heretter omtalt som avtalefysioterapeuter, har NFF medlemmer med bachelorgradsutdanning, mastergradsutdanning og doktorgradskompetanse.

De ulike kompetansenivåene for avtalefysioterapeuter ligger i hovedsak på bachelor- og mastergradsnivå.

I følge Helsepersonellkommissjonen kan ikke dagens helsetjeneste fortsette å vokse i tiden fremover, jf. NOU (2023). Helsepersonellkommissjonen er tydelige på at dagens helsetjeneste ikke har "hendene tilgjengelig" (Helsepersonellkommissjonen 2023)¹. Det finnes ikke nok ressurser til å ivareta en aldrende befolkning slik helsetjenesten drives i dag.

Blant tiltakene som foreslås for å møte denne utfordringen er bedre samhandling, oppgavedeling og bruk av ny teknologi. Avtalefysioterapeuter kan spille en viktig rolle i gjennomføringen av disse tiltakene på flere måter, blant annet gjennom utvidet henvisningsrett for flere fysioterapeuter.

I forbindelse med høringen om ny lov om helsemessig og sosial beredskap meldte NFF inn «Rehabilitering og habilitering er kritiske samfunnsfunksjoner i nasjonal og lokal beredskap». Fysioterapeuter utgjør, på lik linje med annet helsepersonell, en sentral del av den totale helseberedskapen i kommunene, spesialisthelsetjenesten, private rehabiliteringsinstitusjoner og lavterskeltilbud. Fysioterapeuter er avgjørende for å redusere skadeomfang, forkorte sykefravær og hindre varig funksjonsfall. Styrket innsats innen

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2023-4/id2961552/?ch=1>

habilitering og rehabilitering er viktig for den enkelte, og fører også til redusert press på helsetjenesten gjennom færre innleggelses og reinnleggelses. Et redusert press på hjemmetjenester, sykehjem og spesialisthelsetjenesten er særlig viktig når personell og ressurser må omdisponeres i en krisesituasjon. Hovedmål 1 i helseberedskapen², fastslår i punkt 5.1.2, at helse- og omsorgstjenesten i kriser, katastrofer og krig skal: «I størst mulig grad forebygge og begrense skader og sykdom, og sikre liv og helse gjennom utøvelsen av nødvendig diagnostikk, behandling, pleie og rehabilitering.» At fysioterapeuter forblir en viktig og sentral del av den offentlige, kommunale helsetjenesten er essensielt også for fremtiden og beredskapen. Avtalefysioterapeuter er en sentral del av dette.

NFF erfarer via sine tillitsvalgte og medlemmer at det er stor press på kommuneøkonomien. Ledige fysioterapeutstillinger holdes vakante og man avventer eller innløser avtalehjemler. Over år har TBU vist en nedgang i avtalehjemler. Det viser en skremmende og kortsiktig prioritering. Forskning viser at det er kostnadseffektivt å ha fysioterapeutressurser tilgjengelig i den kommunale helsetjenesten.

I dagens helsevesen er fysioterapeuter en sentral del av behandlingsskjeden, og deres arbeidshverdag krever stadig mer samhandling og tilgang til relevant pasientinformasjon. Fysioterapeuter møter pasienter med et bredt spekter av problemstillinger, og for å kunne gi best mulig behandling er de avhengige av et oppdatert og dekkende beslutningsgrunnlag, som tilgjengeliggjøring av helseopplysninger. Fysioterapeuter må på en trygg og sikker måte få tilgang til journalopplysninger som er relevante og nødvendige for den helsehjelpen de skal gi. Digitalisering har potensial til å forbedre fysioterapeuters arbeidsflyt betydelig. Det er viktig at forholdene legges til rette for en økonomisk forutsigbarhet gjennom utvikling av takster og driftstilskudd. Det må gis muligheter for å videreutvikle tjenesten (institutter) og legge til rette for flere avtalefysioterapeuter i kommunehelsetjenesten.

Krav utenfor rammen

Utjevning av tidstaksten for bachelor og master utdanning

NFF krever i årets forhandlinger en utjevning av tidstakstene, og utjevningen bør skje utenfor ordinær ramme.

Dagens system viser betydelig økonomisk forskjell mellom A3 og A7, A8 og A9 basert på formell tilleggskompetanse (klinisk mastergrad/klinisk rettet mastergrad).

Selv om godkjent kompetanseheving er viktig og NFFs klare holdning er at kompetanse skal lønne seg, er det viktig å merke seg at bachelorkompetanse (generalist/allmenn

² jf. Ot.prp. nr. 89 (1998–1999),

fysioterapeut) er relevant for fysioterapeuter som jobber i områder med et bredt spekter av pasienter, for eksempel i klinikker som behandler et variert pasientgrunnlag. Fysioterapeuters kompetanse ble anerkjent med direkte adgang fra 1.1.2018.

Tidligere IKUer viser at fysioterapeuter uten kompetansetakster bruker en større del av sin omsetning på driftsutgifter sammenlignet med fysio- og manuellterapeuter med takstkompetanse. NFF mener det er viktig å ivareta den viktige jobben bachelorutdannede fysioterapeuter utgjør i den kommunale helsetjenesten.

A3a utgjør 66% av A8a, og A3b utgjør 72% av A8b. NFF mener at denne forskjellen knyttet til behandling er for stor og krever at med dette at A3a og A3b økes til 80% av A8a og A8b.

Dette kravet er beregnet til å koste kr. 228 598 024,-

Til sammenligning viser NFFs lønnsundersøkelse fra 2024 at en gjennomsnittslønn for fysioterapeuter var 90% av lønnen til spesialfysioterapeutene i 2024.

Gjennomsnittslønn for fysioterapeut i 2024 var 603 702 kroner per år
Gjennomsnittslønn for spesialfysioterapeut i 2024 var 669 094 kroner per år

NFF krever kr. 228 598 024,- for utjevning av takstene A3a og A3b

Utjevning av takster for de ulike masterutdanningene

Fra 1.1.2025 overtok staten godkjenning av alle fysioterapeuter med klinisk master innen fysioterapi (rettighet til å utløse henholdsvis takst A7, A8 og A9). Kravet for å kunne utløse A7, A8 og A9 er nå det samme (2 årig klinisk master innen fysioterapi/klinisk rettet master)³ år)

Begrunnelse for lik honorering på behandlingstakstene

Kravet for å oppnå kompetansetakster som A7 og A9 er basert på en to – årig klinisk mastergrad, som tilsvarer arbeidsomfanget i manuellterapeuters utdanning (kombinasjon av klinisk praksis og masterstudier).

Fysioterapeuter med A7 eller A9-godkjenning har gjennomført omfattende videreutdanning, på samme måte som manuellterapeuter.

³ <https://www.helsedirektoratet.no/autorisasjon-og-spesialistutdanning/autorisasjon-og-lisens/tilleggskompetanse-fysioterapeut>

En høyere inntekt for de med mastergradskompetanse sikrer økonomisk bærekraft for fysioterapeutene og opprettholder et høyt faglig nivå og bredde til pasienter i kommunene.

Ettersom kompetansenivået er likt (to årig mastergradsnivå), bør det også gjenspeiles i honorartakstene for behandling fra Helfo.

A7a utgjør i dag 81% av A8a

A7b utgjør i dag 77% av A8b

A9a utgjør i dag 80% av A8a

A9b utgjør i dag 89% av A8b

Dette kravet er beregnet til å koste 88 902 765,-

NFF krever kr. 88 902 765,- for utjevning mellom mastergradstakstene

Mindreinntektsutvikling sammenlignet med frontfaget

Inntektselementet har siden 2017 vært basert på frontfaget og utgjort 70% av den fremforhandlede rammen.

De siste årene har den reelle økningen innen frontfaget vært betydelig høyere enn det som er lagt til grunn ved forhandlingene for avtalefysioterapeutene. Dette fører til en systematisk mindreinntektsutvikling i forhold til det som er lagt til grunn ved beregning av rammen med bakgrunn i det partssammensatte arbeidet i 2017

Rammen i frontfaget har vist seg å være 1,5% lavere enn resultatet i frontfaget de siste 6 årene. I 2022 og 2023 fikk avtalefysioterapeutene til sammen 0,24% høyere påslag på inntektselementet enn rammen i frontfaget skulle tilsi. Manglende inntektsutvikling sammenlignet med resultatet i frontfaget er på 1,26%. NFF krever med dette kr. 35 090 991,- i kompensasjon for manglende inntektsutvikling sammenlignet med frontfaget.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	SUM	Diff
Ramme	3,2	1,7	2,7	3,7	5,2	5,2	4,4	26,1	1,50 %
Resultat	3,1	2,2	3,1	4	4,8	5,2	5,2	27,6	
Takstforhandlingene	3,2	1,7	2,7	3,84	5,3	5,2	4,4	26,34	1,26 %
	Diff akk	Vekting	Krav i %	Fra TBU 25/26	Krav				
Ramme	1,76	0,7	1,05						
Takstforhandlingene	1,47	0,7	1,029	3 410 203 203	35 090 991				

Basert på Tabell 1.2 Frontfagsrammen s 14⁴

Høyere kostnadsutvikling enn det som er lagt til grunn

KPI fra Revidert Nasjonalbudsjett (RNB), som legges til grunn for kostnadsutviklingen for fysioterapeuter og manuellterapeuter, avviker systematisk fra historisk eller faktisk KPI. I perioden 2019-2025 ser vi følgende:

	KPI (RNB)		KPI, historisk	
2019	2,30 %	100,00	2,20 %	100,00
2020	1,40 %	102,30	1,30 %	102,20
2021	2,80 %	103,73	3,50 %	103,53
2022	3,40 %	106,64	5,80 %	107,15
2023	5,40 %	110,26	5,50 %	113,37
2024	4,10 %	116,22	3,10 %	119,60
2025	2,80 %	120,98	3,10 %	123,31
2019-2025	22,2	124,37	24,5	127,13

Kilde: SSB

Tabellen viser at KPI(RNB) har hatt en 2,76 % dårligere utvikling enn faktisk KPI i perioden.

De akkumulerte forskjellene er beregnet til 2,76 %. NFF krever med dette kompensasjon for høyere kostnadsutvikling enn det som er lagt til grunn i tidligere forhandlinger og krever:

$$2,76 \% * 0,39 * 30 \% * 3\,410\,203\,203 = \mathbf{11\,012\,228,-}$$

Reforhandling av beregningsmodellen for beregning av rammen fra 2017.

NFF krever at det blir nedsatt en partssammensatt gruppe i forkant av forhandlingene i 2027 for å vurdere ny beregningsmodell. NFF mener at det nå, etter 10 år (med store endringer), er på tide å se om dagens modell er den som gir et best mulig bilde av inntekt- og kostnadsutviklingen for avtalefysioterapeuter. Ved beregning av inntekt- og kostnadselementet, ble det i 2017 utarbeidet en fordeling av hvilke faktorer som skulle vektlegges. Fordelingen mellom kostnader og inntekter skulle baseres på IKU undersøkelser.

NFF krever at det nedsettes en ny arbeidsgruppe som skal vurdere om det må lages en ny beregningsmodell, eventuelt foreslå forbedringer av nåværende beregningsmodell som for eksempel en metode for kompensasjon av reell lønns- og prisvekst.

Ny IKU

Ved beregning av inntekt- og kostnadselementet, ble det i 2017 utarbeidet en fordeling av hvilke faktorer som skulle vektlegges. Fordelingen mellom kostnader og inntekter skulle baseres på IKU undersøkelser. Av kjente årsaker ble det i fjor ikke gjennomført en ny IKU. Det må nå benyttes andre kilder for å dokumentere inntekt- og kostnadsutviklingen blant avtalefysioterapeuter. Dette gir ikke en god nok løsning på utfordringene med å beregne inntekt- og kostnadsutvikling for avtalefysioterapeuter. Det er derfor nødvendig med utarbeiding av ny IKU.

NFF krever utarbeiding av en ny IKU før forhandlingene i 2027.

Krav innenfor rammen

Siden 2017 har følgende inndeling og vekting av kostnadskomponenter blitt benyttet i takstoppgjøret:

$$0,27 * \text{«lønn/andre personalkostnader»} + 0,34 * \text{«lokaler, lys og varme»} + 0,39 * \text{«annet»}$$

Fordelingen av inntekts- og kostnadskomponent ble satt til 70/30.

Per dd har NFF ikke korrekte tall å sette inn i ligningen på grunn av andre forhandlinger ennå ikke er ferdig forhandlet, så pengekravet presenteres senere når riktige tall foreligger.

NFF krever en ramme på T %, likt påslag driftstilskudd og takster, samt lik prosentmessig overføring til Fond for etter- og videreutdanning per 01.07.2026.

NFF krever i tillegg likt prosentmessig påslag på bidraget til ridefysioterapi, T99.

NFF krever at rammen som fremforhandles må sikre gode inntekstvilkår tilsvarende sammenlignbare aktører, og at det tas hensyn til de stadig økende kostnadene innen avtalefysioterapi.

Prioriteringer

Undersøkelsestakster

Med bakgrunn i en forventet omlegging av undersøkelsestakstene vil NFF å se an hvordan de forventede endringene slår ut og vil prioritere tidstakstene i årets forhandlinger (A3, A7, A8 og A9).

Tidstakster

Avtalefysioterapeuter behandler en svært sammensatt og variert pasientpopulasjon. Det er viktig at takstsystemet og honoreringen av behandlingene ivaretar mangfoldet innen fysioterapien. NFF skal forvalte offentlige midler på en kvalitativt god måte, og sikre at pasienter får et faglig godt tilbud.

NFF krever påslag på tidstakstene

Gruppetakster

NFF krever påslag på gruppetakster og et kompetansetillegg på gruppebehandling. Fysioterapeuter med tilleggskompetanse (A7, A8 og A9) blir i dag honorert for sin tilleggskompetanse ved undersøkelse, individuell behandling samt samhandling. NFF mener tilsvarende honorering også bør gjelde for gruppebehandling. Et kompetansetillegg på gruppetakster vil kunne bidra til at flere fysioterapeuter med tilleggskompetanse ønsker å ha grupper. Gruppebehandling kan være et effektivt, samfunnsøkonomisk og hensiktsmessig tilbud for flere pasientgrupper.

NFF krever påslag på gruppetakstene, samt kompetansetillegg på gruppetakstene

Finansiering av ny IKU

NFF krever at det opprettes en ny finansieringsmodell for IKU som samsvarer med forutsetningene i det partssammensatte arbeidet i 2017. NFF foreslår at det blir satt av penger i takstforhandlingene på lik linje med midlene som avsettes til EPJ løftet, for å sikre gjennomføringen av nye IKUer. NFF krever at IKU- finansieres med noe mindre årlig avsetning enn til EPJ- løftet. Ved beregning av inntekt- og kostnadselementet, ble det i 2017 utarbeidet en fordeling av hvilke faktorer som skulle vektlegges i kostnadsdelen. Fordelingen

mellom kostnader og inntekter skulle baseres på IKU undersøkelser. Av kjente årsaker ble det i fjor ikke gjennomført en ny IKU.

NFF krever det avsettes midler med lik avsetning fra staten og organisasjonene for gjennomføring av fremtidige IKUer.

I tillegg krever NFF at det nedsettes en arbeidsgruppe som nå skal se på om bestillingen som ble besluttet for halvannet år siden er tilstrekkelig for gjennomføring av ny IKU som skal ferdigstilles innen takstforhandlingene 2027.

EPJ- løftet

NFF krever videreføring av EPJ- løftet med lik avsetning fra staten og organisasjonenes side

NFF forbeholder seg retten til å komme med nye og eller endrede krav.